

De wijzigingen op een rij:

WP 1.9	De secretaris moet de beschikking hebben over een aparte rode, witte, gele en blauwe vlag met de afmetingen van 0,35 meter X 0,20 meter.
WP 10.1	<p>De taken van de secretarissen zijn:</p> <p>(a) het invullen van het wedstrijdformulier, daarbij inbegrepen het registreren van de spelers, de speelstand, time-outs, alle uitsluitingsfouten, strafworfouten, en de persoonlijke fouten die aan elke speler worden toegekend;</p> <p>(b) het controleren van de duur van uitsluiting van spelers en het aangeven van het einde van de uitsluitingsperiode door het omhoog heffen van de vereiste vlag; behalve als de scheidsrechter het terugkomen van een uitgesloten speler of vervanger heeft toegestaan, nadat het balbezit weer is overgegaan naar de ploeg van die speler. Na 4 minuten werkelijk spel zal de secretaris het terugkomteken geven aan de vervanger die door gewelddadig spel van de wedstrijd is uitgesloten, d.m.v. het heffen van de gele vlag, tezamen met de overeenkomstig vlag.</p> <p>(c) het aangeven met de rode vlag en een fluitsignaal van elke onjuiste terugkomst in het speelveld van een uitgesloten speler of onjuist in het speelveld komen van een vervanger (inbegrepen het na een signaal van een grensrechter aangeven van het onjuiste terugkomen of in het speelveld komen). Dit signaal stopt het spel onmiddellijk;</p> <p>(KNZB: De hier genoemde taak van de grensrechter is alleen van toepassing bij internationale wedstrijden.)</p> <p>(d) het onmiddellijk aangeven van een derde persoonlijke fout van elke betreffende speler op de volgende wijze:</p> <p>(1) met de rode vlag als de derde persoonlijke fout een uitsluitingsfout is;</p> <p>(2) met de rode vlag en een fluitsignaal als de derde persoonlijke fout een strafworfout is.</p>

<p>WP 11.3</p>	<p>Zou, in een wedstrijd waarvoor een beslissing vereist is, de speelstand gelijk zijn na de normale speeltijd dan moet na vijf minuten pauze een verlenging plaatsvinden. Er worden dan twee speelperiodes gespeeld van elk drie minuten werkelijk spel met daar tussen twee minuten rusttijd waarin de ploegen van speelhelft moeten wisselen. Indien na de twee periodes van de extra tijd de stand nog gelijk is volgt een strafworpenserie om tot een eindresultaat te komen.</p> <p><i>[Opmerking. wanneer een strafworpenserie nodig is volgt de volgende procedure:</i></p> <p>(a) <i>wanneer de ploegen klaar zijn met de wedstrijd volgt onmiddellijk de strafworpenserie met dezelfde scheidsrechters die de wedstrijd beëindigd hebben;</i></p> <p>(b) <i>wanneer anders van toepassing moet de strafworpenserie binnen 30 minuten plaatsvinden na de laatste wedstrijd van de competitie of speelronde of tijdens de eerst volgende praktische mogelijkheid. De scheidsrechters van de laatst gespeelde wedstrijd zullen actief zijn, mits zij en neutrale rol vervullen;</i></p> <p>(c) <i>wanneer twee ploegen bij de serie zijn betrokken moeten de beide coaches vijf spelers en doelverdediger opgeven die deelnemen aan de strafworpenserie. De doelverdediger mag op elk moment worden vervangen, door een vervanger die dan wel op het wedstrijdformulier vermeld moet staan;</i></p> <p>(d) <i>de spelers moeten worden genoteerd in de volgorde waarin zij deelnemen aan de serie en de bal gooien in de richting van het doel van de tegenstander; de volgorde mag niet worden veranderd;</i></p> <p>(e) <i>spelers die uitgesloten zijn van de wedstrijd mogen niet aan de serie deelnemen, inclusief het vervangen van de doelverdediger;</i></p> <p>(f) <i>indien de doelverdediger tijdens de serie wordt uitgesloten mag één speler van de vijf opgegeven spelers die een strafworp nemen de doelverdediger vervangen, maar dan wel zonder diens rechten. Bij de daarop volgende strafworp mag de betreffende speler door een andere speler of de reserve doelman worden vervangen. Wanneer een speler wordt uitgesloten tijdens de strafworpenserie, wordt deze speler uit de lijst van 5 spelers die deelnemen aan de serie, verwijderd en een vervanger wordt onderaan de lijst toegevoegd;</i></p> <p>(g) de strafworpen zullen beurtelings aan beide zijden van het bad worden genomen en alle spelers, met uitzondering van de speler die de strafworp neemt en de doelverdediger, moeten op hun spelersbank plaatsnemen;</p> <p>Schoten zullen afwisselend op ieders eind van het speelveld worden genomen, tenzij de omstandigheden aan één eind van het speelveld enig voordeel of nadeel voor een ploeg kunnen opleveren, worden de strafworpen afwisselend aan dezelfde zijde genomen. Spelers die de strafworpen nemen, liggen in het water voor hun bank en de doelverdedigers zullen van helft wisselen. (KNZB; de doelverdediger ligt tijdens de serie in het doel aan de zijde van de tegenpartij). Spelers die niet deelnemen aan de serie, nemen plaats op hun spelersbank.</p> <p>(h) <i>loting bepaalt welke ploeg de eerste strafworp neemt;</i></p> <p>(i) <i>bij gelijke stand na de eerste serie zullen dezelfde vijf spelers beurtelings een strafworp moeten nemen tot een ploeg mist en de ander scoort;</i></p> <p>(j) <i>wanneer er drie of meerdere ploegen aan de serie deelnemen zal iedere ploeg beurtelings op iedere andere ploeg een strafworp nemen. De volgorde van schieten wordt door loting bepaald.]</i></p> <p>11.4 Alle zichtbare klokken geeft de speeltijd op een aflopende wijze aan (dit is de tijd die in een speelperiode nog gespeeld moet worden).</p>
<p>WP 11.5 <i>nieuw</i></p>	<p>Wanneer een wedstrijd (of een gedeelte van een wedstrijd) overgespeeld moet worden, zullen de doelpunten, uitsluitingen, time-outs van het wedstrijdformulier worden verwijderd, echter de straffen voor gewelddadig optreden, wangedrag en enige rode kaart zullen gehandhaafd blijven.</p>
<p>WP 12.1</p>	<p>Iedere ploeg mag in een wedstrijd drie time-outs nemen. De derde time-out mag uitsluitend in de verlenging worden aangevraagd. Elke ploeg mag gedurende de wedstrijd twee time-outs aanvragen. Indien er sprake is van een verlenging hebben de ploegen recht op een extra time-out, plus de tijdens de reguliere wedstrijd niet gebruikte time-outs. De duur van een time-out is één minuut. Een time-out kan op elk moment worden aangevraagd, ook na een doelpunt, door de coach van de balbezittende ploeg door het roepen van time-out en het met zijn handen maken van een T-gebaar. Als een time-out wordt aangevraagd, stoppen de scheidsrechters of de secretarissen de wedstrijd door middel van een fluitsignaal en de spelers moeten zo snel mogelijk terugkeren naar hun speelhelft.</p>
<p>WP 13.1</p>	<p>Vóór het begin van het spel en in tegenwoordigheid van de scheidsrechters tossen de aanvoeders, waarbij de winnaar mag bepalen aan welke kant van het speelveld zijn ploeg zal starten. De eerst genoemde ploeg in het officiële programma draagt de witte muts of de kleur die het land weergeeft en zal beginnen aan de linker kant van de jurytafel. De andere ploeg draagt blauwe mutsen of mutsen van een contrasterende kleur en zal starten aan de rechterzijde van de jurytafel.</p>

WP 13.2	<p>Bij het begin van elke speelperiode stellen de spelers zich op de respectievelijke doellijnen op, ongeveer één meter uit elkaar en tenminste één meter van de doelpalen. Er mogen zich slechts twee spelers tussen de doelpalen bevinden. Geen enkel lichaamsdeel van de spelers mag zich daarbij op waterniveau over de doellijn bevinden.</p> <p>(opmerking; geen speler mag de lijn naar voren trekken en de speler die voor de bal opzweeft mag bij de start of herstart zijn voeten niet tegen het doel plaatsen om te proberen van het doel af te zetten).</p>
WP 18.1	<p>Een neutrale inworp wordt toegekend:</p> <p>(a) als bij het begin van een speelperiode een scheidsrechter van mening is dat de bal zodanig terecht gekomen is, dat dit duidelijk in het voordeel van één ploeg is;</p> <p>(b) als één of meer spelers van beide ploegen tegelijkertijd een gewone fout begaan, waarbij het voor de scheidsrechters onmogelijk is te onderscheiden wie de eerste overtreding maakte;</p> <p>(c) Wanneer geen van beide ploegen balbezit heeft en de scheidsrechter(s) een dubbele uitsluiting geven.</p> <p>(d) als de bal een hindernis boven het water raakt of daarop blijft liggen.</p>
WP 20.4	<p>Het zich vasthouden aan- of zich afzetten van de doelpalen of hun bevestigingen, het, behalve bij het begin van een speelperiode, steunen op, of zich vasthouden aan of zich afzetten van de zijkanten of uiteinden van het zwembad tijdens werkelijk spel.</p>
WP 20.11	<p>Het door een speler van de ploeg die in balbezit is, begaan van een overtreding als genoemd in WP 20.9 (een tegenstander hinderen/belemmeren) of WP 20.10 (wegduwen of zich afzetten van een tegenstander) voordat een vrije worp, doelworp of hoekworp is genomen.</p>
WP 20.16	<p>Het over de zijlijn gooien van de bal, waaronder tevens begrepen het gooien van de bal die terugstuit van de zijkanten van het bad boven de waterspiegel. Wanneer de bal aan de zijkant het speelveld verlaat (met inbegrip wanneer de bal terugkomt van de zijkant van het speelveld dat zich boven water bevindt) behalve in het geval dat de verdedigende veldspeler het schot blokt waardoor de bal het speelveld verlaat over de zijlijn, zal een vrije worp worden gegeven aan de verdedigende ploeg.</p>
WP 20.18	<p>Het verspillen van tijd.</p> <p><i>[Opmerking: Het is de scheidsrechter toegestaan een gewone fout onder deze regel toe te kennen, voordat de 30 seconden van balbezit is verstreken.</i></p> <p><i>Als de doelverdediger de enige speler van zijn ploeg is op zijn eigen speelhelft, verspilt hij tijd als hij de bal krijgt aangespeeld door een medespeler van zijn ploeg die zich op de andere helft van het speelveld bevindt.</i></p> <p><i>Tijdens de laatste minuut moeten de scheidsrechters ervan overtuigd zijn dat er bewust tijd verspild wordt, alvorens deze spelregel toe te passen.]</i></p>
WP 21.2	<p><i>[Opmerkingen: een uitgesloten speler (met inbegrip van elke speler die volgens de spelregels voor de verdere duur van de wedstrijd is uitgesloten) blijft in het water en begeeft zich (hetgeen ook het zwemmen onder water mag inhouden) naar het terugkomvak bij zijn eigen doellijn zonder zich met het spel te bemoeien. Hij mag vanuit het speelveld naar op elk punt verlaten op de doellijn zwemmen en mag achter het doel langs naar het terugkomvak zwemmen bij zijn eigen doellijn onder het voorbehoud dat hij daarbij niet de opstelling van het doel verandert.</i></p> <p><i>Bij het bereiken van het terugkomvak, moet de uitgesloten speler zichtbaar boven water komen voordat hij (of een vervanger) toestemming krijgt om weer in het speelveld te komen overeenkomstig de spelregels. Het is echter niet noodzakelijk dat de uitgesloten speler in het terugkomvak blijft wachten tot de beoogde vervanger is gearriveerd].</i></p>

<p>WP 21.3</p>	<p>Het is de uitgesloten speler of vervanger toegestaan om weer in het speelveld te komen vanuit het terugkomvak het dichtst bij zijn eigen doellijn, onder het voorbehoud dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) hij een teken heeft gekregen van de secretaris of een scheidsrechter; (b) hij niet springt van of zich afzet tegen de kant van het zwembad of het speelveld; (c) hij de opstelling van het doel niet verandert; (d) het een vervanger niet is toegestaan in het speelveld te komen in de plaats van een uitgesloten speler totdat deze speler het terugkomvak bij zijn eigen doellijn bereikt heeft, behalve tussen de speelperioden, na een doelpunt of gedurende de time-out. <p>Nadat een doelpunt is gemaakt mag een uitgesloten speler of een vervanger vanaf elke willekeurige plaats weer in het speelveld komen.</p> <p>Deze bepalingen zijn ook van toepassing bij het in het speelveld komen van een vervanger wanneer de uitgesloten speler zijn derde persoonlijke fout heeft gekregen of volgens de spelregels op een andere manier voor de verdere duur van de wedstrijd is uitgesloten.</p> <p><i>[Opmerkingen: een vervanger krijgt geen terugkomteken van de scheidsrechter, noch een vlagsignaal van de secretaris voor het verstrijken van de 20 seconden uitsluitingsperiode totdat de uitgesloten speler het terugkomvak het dichtst bij zijn eigen doellijn bereikt heeft. Dit is ook van toepassing voor een vervanger die in de plaats komt van een speler die voor de verdere duur van de wedstrijd is uitgesloten. Indien de uitgesloten speler verzuimt om naar zijn terugkomvak te gaan, is het een vervanger niet toegestaan in het speelveld te komen, tenzij er een doelpunt wordt gemaakt of bij het einde van een speelperiode of tijdens een time-out.]</i></p>
<p>WP 21.6</p>	<p>Een poging doen om buiten het 5-meter gebied een schot of worp met twee handen/armen te blokken of te spelen.</p> <p><i>[Opmerking: De verdedigende speler die met twee handen/armen een schot probeert te blokken om zo een mogelijk doelpunt te voorkomen, wordt bestraft met een uitsluiting.]</i></p>
<p>WP 21.10</p>	<p>Het zich aan wangedrag schuldig maken, daarbij inbegrepen het gebruik van onacceptabele taal, gewelddadig agressief of aanhoudend foutief spel, het weigeren gehoor te geven aan of tonen van gebrek aan eerbied voor de scheidsrechter of official, onoorbaar gedrag tegenover de waterpolospelregels of aanzetten tot het in diskrediet brengen van het waterpolospel. De overtreder wordt voor de verdere duur van de wedstrijd uitgesloten, met vervanging zodra zich een van de voorvallen voordoet waarnaar in WP 21.3 verwezen wordt en hij moet de zwemzaal verlaten (met inbegrip van de tribune).</p> <p><i>[Opmerking: Wanneer een lid van de ploeg zo'n fout begaat zoals bedoeld in deze regel gedurende de rustperioden, tijdens de time-out, of nadat zijn ploeg een doelpunt heeft gemaakt, wordt de betreffende speler uitgesloten en mag vervanging plaatsvinden na de onderbreking en nadat de ploeg balbezit heeft veroverd (dit betekent controle over de bal heeft), of in andere situaties waar in WP 21.3 wordt verwezen.]</i></p> <p>(Indien een speler een overtreding maakt volgens deze regel, gedurende een rustperiode, time-out of na een doelpunt, zal de speler worden uitgesloten voor het resterende deel van de wedstrijd en een vervanger mag direct deelnemen aan de herstart van de wedstrijd omdat alle situaties worden beschouwd als een rustperiode: het spel herbegint op een normale manier.)</p>

<p>WP 21.11</p>	<p>Het zich schuldig maken aan grof optreden (inbegrepen opzettelijk trappen of slaan met de bedoeling letsel toe te brengen dan wel een poging daartoe) jegens een tegenstander of official (functionaris), al dan niet tijdens het spel (inclusief enige onderbreking of time-outs) of in de pauze tussen de speelperioden. De overtreder wordt voor de verdere duur van de wedstrijd uitgesloten en een strafworp zal worden toegekend aan de tegenstander. De betreffende speler mag worden vervangen na vier (4) minuten werkelijke speeltijd.</p> <p><i>[Opmerking: Deze bepalingen geldt echter ook gedurende de rustperiodes wanneer iemand zich schuldig maakt aan grof optreden en er een strafworp zal worden toegekend. Deze bepalingen zullen echter niet worden toegepast, voor het spel eigenlijk begonnen is. In het geval van grof optreden, op welk moment dan ook, door een vervanger, die zich gedurende het spel niet in het water bevindt wordt de overtreder voor de verdere duur van de wedstrijd uitgesloten. De aanvoerder van de ploeg wordt opgedragen naar zijn keuze een van de spelers uit het water te halen en de ploeg zet de wedstrijd met één speler minder voort. De speler die uit het water is gehaald, kan overigens gedurende de rest van de wedstrijd gebruikt worden als vervanger van één van de overblijvende spelers van zijn ploeg in het water en er wordt geen persoonlijke fout voor hem genoteerd, vanwege het feit dat hij uit het water werd gehaald.]</i></p> <p>Het zich schuldig maken aan grof optreden of gewelddadig spel (inbegrepen opzettelijk trappen of slaan met de bedoeling letsel toe te brengen dan wel een poging daartoe) jegens een speler van de <u>tegenstander</u> of official (functionaris), al dan niet tijdens het spel, tijdens enig oponthoud, time-outs, na een doelpunt of in de pauze tussen de speelperioden.</p> <p>Gebeurt dit tijdens het spel zal de overtreder voor de rest van de wedstrijd worden uitgesloten en er wordt een strafworp toegekend aan de tegenstander. De overtreder moet de zwemzaal (met inbegrip van de tribune) verlaten. De overtreder mag na 4 minuten werkelijk spel worden vervangen.</p> <p>Wanneer de scheidsrechters gelijktijdig fluiten voor grof optreden of gewelddadig spel voor spelers van de beide ploegen die voor de verdere duur van de wedstrijd worden uitgesloten en mogen na 4 minuten worden vervangen. De ploeg welke het balbezit had neemt de eerste strafworp, gevolgd door de andere ploeg. Na de tweede strafworp zal de ploeg die het laatst balbezit had de wedstrijd hervatten op de middenlijn of daarachter. Mocht dit voorval zich voordoen gedurende enig oponthoud, time-out, na een doelpunt of gedurende een rustperiode, dan zal de speler worden uitgesloten voor de verdere duur van de wedstrijd en zal de zwemzaal (met inbegrip van de tribune) moeten verlaten. De overtreder mag na 4 minuten werkelijk spel worden vervangen en het spel wordt op de normale manier hervat.</p>
<p>WP 21.12</p>	<p>Het door een speler van de ploeg die niet in balbezit is, begaan van een van de onderstaande overtredingen voordat er een vrije worp, hoekworp, doelworp, neutrale inworp of strafworp is genomen, of het door een speler van welke ploeg dan ook, begaan van een van de onderstaande overtredingen voordat er een neutrale inworp is genomen:</p> <p>WP 20.9 — een tegenstander hinderen WP 20.10 — wegduwen of zich afzetten van een tegenstander WP 21.4 t/m 21.11 — begaan van een uitsluitingsfout</p>

<p>WP 21.13</p>	<p>Het door spelers van beide ploegen gelijktijdig begaan van een van onderstaande overtredingen voordat er een vrije worp, doelworp, hoekworp, strafworp of neutrale inworp is genomen: WP 20.9 — een tegenstander hinderen WP 20.10 — wegduwen of zich afzetten van een tegenstander WP 21.4 t/m 21.11 — begaan van een uitsluitingsfout Beide spelers worden uitgesloten en de ploeg welke in balbezit was, behoudt het balbezit. De spelers worden uitgesloten voor de verdere duur van de wedstrijd waar de spelregels dit bepalen. In het geval van gelijktijdige uitsluiting van spelers van de verschillende ploegen, worden beide spelers voor 20 sec uitgesloten, de 30 seconden klok wordt teruggezet en het spel wordt hervat met een vrije worp voor de ploeg welke op het laatste moment het balbezit had. Indien geen van de ploegen balbezit had op het moment van de uitsluitingen wordt de wedstrijd hervat met een neutrale inworp. <i>[Opmerkingen: Beide uitgesloten spelers is het ingevolge deze spelregel toegestaan terug te keren in het speelveld bij de eerstkomende gelegenheid waarnaar in WP 21.3 wordt verwezen of bij de volgende wisseling van balbezit. Indien de twee spelers die ingevolge deze spelregel uitgesloten werden en weer mogen terugkomen, voordat zij hun respectievelijke terugkomvakken bereikt hebben, dan mag de scheidsrechter die de verdedigende situatie beoordeelt iedere de speler, die klaar ligt om weer in het speelveld te komen, afzonderlijk het teken hiertoe geven. De scheidsrechter hoeft niet te wachten totdat allebei de spelers gereed zijn om terug te keren. Bij gelijktijdige uitsluiting zal de ploeg welke in balbezit was het spel hervatten met het nemen van de vrije worp, doelworp, hoekworp of strafworp. Bij een neutrale inworp zal de scheidsrechter het spel hervatten volgens WP 18.]</i></p>
<p>WP 21.14</p>	<p>Het door een speler van de ploeg die in balbezit is, begaan van een overtreding volgens WP 21.4 tot en met WP 21.11 (uitsluitingsfouten) voordat er een vrije worp, doelworp, hoekworp, of strafworp is uitgevoerd; met dien verstande dat: (a) de speler wordt uitgesloten voor de verdere duur van de wedstrijd waar de spelregels dit voorschrijven; (b) als de overtreding wordt begaan bij het nemen van een strafworp, de strafworp gehandhaafd blijft.</p>
<p>WP 21.15</p>	<p>Het op onjuiste wijze in het speelveld terugkomen door een uitgesloten speler of het op onjuiste wijze terugkomen door een vervanger, daarbij inbegrepen: (a) zonder een teken te hebben gekregen van de secretaris of een scheidsrechter; (b) vanaf elke andere plaats dan zijn eigen terugkomvak, behalve waar de spelregels onmiddellijke vervanging toestaan; (c) door te springen of zich af te zetten van de kant of wand van het bad of van het speelveld; (d) door de opstelling van het doel te beïnvloeden. Indien deze overtreding wordt begaan door een speler van de ploeg welke niet in balbezit is wordt de betreffende speler uitgesloten en een strafworp wordt toegekend aan de tegenpartij. Deze speler krijgt slechts één aanvullende persoonlijke fout die door de secretaris als uitsluitingsfout moet worden genoteerd. Indien deze overtreding wordt begaan door een speler van de ploeg welke wel in balbezit is wordt de betreffende speler uitgesloten en volgt er een vrije worp voor de tegenpartij.</p>
<p>WP 22.2</p>	<p>Het door een verdedigende speler begaan van een fout binnen het 5- metergebied waardoor vermoedelijk een doelpunt wordt voorkomen. [Opmerkingen: In aanvulling op de andere overtredingen waarbij een vermoedelijk doelpunt wordt voorkomen, is een overtreding volgens deze spelregel: (a) het door een doelverdediger of andere verdedigende speler naar beneden halen of het op een andere manier verplaatsen van het doel (fig. 20); (b) het door een verdedigende speler bewust spelen of pogen de bal te spelen, of een schot met twee handen/armen te blokkeren (fig. 21); (c) het door een verdedigende speler bewust blokkeren of pogen te blokkeren van een worp met twee handen/armen; het door een verdedigende speler spelen of pogen de bal te spelen, of een schot of worp met twee handen/armen te blokkeren</p>
<p>Appendix A</p>	
<p>3</p>	<p>Bij het begin van de wedstrijd en elke periode zullen de scheidsrechters moeten plaatsnemen op elk van de 5-meter lijnen.</p>
<p>7 nieuw</p>	<p>De scheidsrechter zal de speler, volgens de mening van de scheidsrechter, een gele kaart geven, indien de speler foutief blijft spelen en zich schuldig maakt aan simuleren. Indien de Aktie zich herhaalt zal de scheidsrechter de speler een rode kaart geven. Goed zichtbaar voor het speelveld en de jurytafel, omdat dit wangedrag is. De scheidsrechter zal dan het mutsnummer van de uitgestuurde speler doorgeven aan de jurytafel. KNZB: deze regel wordt voorsnog toegepast in de hoofd- en eerste klasse en beker 1.</p>

12	Indien spelers van beide ploegen gelijktijdig een uitsluitingsfout maken gedurende het spel, zal de scheidsrechter de bal opvragen om zeker te zijn dat de ploegen en de jurytafel zeker weten wie uitgesloten zijn. De 30-secondenklok wordt teruggezet en het spel wordt hervat door de ploeg die laatst balbezit had. Indien geen van beide ploegen balbezit had bij de gelijktijdige uitsluiting wordt het spel hervat met een neutrale inworp.
13	Wanneer tegelijkertijd aan beide ploegen een strafworp wordt toegekend, wordt de eerste strafworp genomen door de ploeg welke in balbezit was. Nadat de tweede strafworp is genomen wordt het spel hervat met een vrije worp op de middenlijn of daarachter, door de ploeg die het balbezit had voordat de strafworpen werden toegekend.
Appendix B	
f	Teken om het uitsluiten van een speler voor wangedrag aan te geven. De scheidsrechter geeft de uitsluiting aan in overeenstemming met fig. D (of indien van toepassing fig. E). Hij draait zijn handen om de beurt in het rond, duidelijk zichtbaar voor de spelers in het veld en de jurytafel. Aanvullend toont hij de speler de rode kaart. De scheidsrechter geeft het mutsnummer van de uitgestuurde speler door aan de jurytafel.
g	Teken voor het uitsluiten van een speler met vervanging na 4 minuten. De scheidsrechter geeft het teken voor de uitsluiting overeenkomstig Figuur D (of Figuur E indien van toepassing) en kruist vervolgens zijn armen op zodanige wijze dat dit zichtbaar is voor zowel de spelers in het speelveld als voor de jurytafel. Aanvullend toont hij de speler de rode kaart. De scheidsrechter geeft het mutsnummer van de uitgestuurde speler door aan de jurytafel.